

Sygn. akt I C 207/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : Sędzia (del.) Marcin Hałgas

Protokolant: Dominika Grudzień

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2024 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko G. G., A. G.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od strony powodowej (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powodów G. G. i A. G. solidarnie kwotę 10.817,00 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 207/23

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 25 stycznia 2024 r.

Strona powodowa (...) Spółka Akcyjna w W. w pozwie z dnia 29 grudnia 2022 r., domagała się od pozwanych G. G. i A. G. zasądzenia solidarnie na rzecz powódki kwoty 358.228,21 zł (na co składa się kapitał kredytu w kwocie 250.000,00 zł i wartość świadczenia Banku polegającego na umożliwieniu korzystania pozwanym z kapitału udostępnionego przez Bank, o którą to wartość pozwani są wzbogaceni kosztem powoda w wysokości 108.228,20 zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 14 listopada 2022 r. do dnia zapłaty. Ewentualnie o zasądzenie w/w kwot in solidum, ewentualnie w częściach równych tj. 179.114,10 zł od G. G. i 179.114,11 zł od A. G. wraz z wskazanymi wyżej odsetkami.

Ewentualnie na wypadek nieuwzględnienia powyższego roszczenia powódka wniosła o zmianę wysokości świadczenia (ukształtowanie) w ten sposób, że kwota należności Banku od strony pozwanej z tytułu rozliczenia nieważności bądź bezskuteczności umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF zawartej w dniu 8 listopada 2005 r. powinna być poddana waloryzacji sądowej w ten sposób, że poza roszczeniem o zwrot środków wypłaconych przy uruchomieniu kredytu w ich nominalnej wysokości powódce przysługuje dodatkowe świadczenie w postaci kwoty 168.556,37 zł wynikającej z istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza oraz zasądzenie

od pozwanych solidarnie kwoty 168.556,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia następującego po doręczeniu pozwu do dnia zapłaty, tytułem dodatkowej kwoty ponad nominalną kwotę wypłaconego kapitału.

W przypadku uznania braku podstaw do solidarności po stronie pozwanych zasądzenie od nich w/w kwoty in solidum, ewentualnie w częściach równych tj. 84.278,18 zł od G. G. i 84.278,19 zł od A. G. wraz z wskazanymi wyżej odsetkami.

Obok tego strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądań pozwu wyjaśniono, że powódkę z pozwanymi łączy umowa kredytu indeksowanego kursem CHF. Pozwani w ramach osobnego procesu, który w II-giej instancji zakończył się wyrokiem z dnia 22 marca 2022 r. wydanym przez Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny pod sygn. I ACa 654/22 ustalono, że umowa jest nieważna w całości, co związane jest z zawartymi w niej postanowieniami niedozwolonymi, a bez tych klauzul umowa nie była wykonalna, a rozliczenie między stronami ma nastąpić w oparciu o teorię dwóch kondycji. Od w/w wyroku została złożona przez Bank skarga kasacyjna (I CSK 6392/22).

Bank wskazał, że dostosował się do wyroków i w dniach 15 i 21 czerwca 2022 r. dokonał wpłaty kwoty zasądzonej wyrokiem wraz z odsetkami i rozliczył się z kosztów procesu.

Powódka zmierza do ostatecznego rozliczenia nieważności umowy. Przedmiotem sprawy jest żądanie powódki aby pozwani zwrócili powódce kwotę kapitału kredytu oraz kwotę stanowiącą wartość dodatkowego nienależnego świadczenia, jakie zostało spełnione na ich rzecz, a to na podstawie art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. W ramach żądania ewentualnego powódka domaga się, obok zwrotu udostępnionego pozwanym kapitału, także waloryzacji sądowej tego kapitału.

Pozwani G. G. i A. G. w pisemnej odpowiedzi na pozew z dnia 14 kwietnia 2023 r. (k.113) wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych łącznie zwrotu kosztów postępowania wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone do dnia zapłaty, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

Pozwani zarzucili, że żądanie pozwu w zakresie tzw. wynagrodzenia za korzystanie z kapitału jest bezzasadne. Podniesiono, że powódka nie wykazała i nie udowodniła podstawy jak i wysokości tego świadczenia. Zakwestionowano możliwość dokonania waloryzacji świadczenia co do zasady i co do wysokości. Wskazano brak zubożenia powoda.

Nadto pozwanie wnieśli o umorzenie roszczenia o zwrot kapitału w całości na skutek potrącenia oraz zapłaty dokonanych przez pozwanych, jeszcze przed wniesieniem pozwu przez bank.

Pozwani podnieśli zarzut potrącenia wierzytelności przysługującej pozwanym wobec (...) S.A. z siedzibą w W. z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia oraz kosztów procesu (objętą postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lipca 2022 r. sygn. akt I C 268/20 w przedmiocie kosztów procesu oraz wezwaniami do zapłaty z dnia 1 lipca 2021 r. z dnia 30 września 2021 r. i z dnia 16 maja 2022 r.) w łącznej kwocie 17.059,95 zł i 6.735,12 CHF (łącznie 46.625,14 zł). W wyniku dokonanego potrącenia w/w określone wierzytelności umorzyły się nawzajem do wysokości i wierzytelności niższej. Oświadczenie o potrąceniu pozwani złożyli pismem z dnia 25 października 2022 r. (k.164) Oświadczenie dotarło do powódki w dniu 27 października 2022 r.

Pozostałą do zapłaty kwotę 203.374,86 zł pozwani uiszcili w dniu 25 października 2022 r, co doprowadziło do umorzenia wierzytelności banku o zwrot kwoty kapitału w całości jeszcze przed wniesieniem pozwu przez bank.

Strona powodowa pismem z dnia 27 października 2023 r. (k. 201) cofnęła w części dotychczasowe roszczenie wyrażone w pkt. I.1 o zapłatę co do kwoty 247.319,65 zł tytułem świadczenia w postaci kapitału kredytu wypłaconego przez powódkę stronie pozwanej wraz z odsetkami. Powódka oświadczyła, że popiera roszczenie o zapłatę w pozostałym

zakresie tj. co do kwoty 2.680,36 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 listopada 2022 r. do dnia zapłaty.

Powódka cofnęła także w całości roszczenie o zapłatę kwoty 108.228,20 zł z tytułu kosztu za korzystanie z kapitału wraz z odsetkami.

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2023 r. Sąd umorzył postępowanie w części, w której strona powodowa cofnęła pozew.

Jednocześnie powódka zmodyfikowała dotychczasowe roszczenie ewentualne związane z waloryzacją kapitału w ten sposób, że staje się ono elementem roszczenia głównego. Tym samym powódka aktualnie dochodzi zapłaty kwoty 171.236,73 zł i wnosi o zwrot połowy nadpłaconej opłaty od pozwu.

Pozwani w piśmie z dnia 6 listopada 2023 r. stanowiącym odpowiedź na modyfikację pozwu wnieśli o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych łącznie zwrotu kosztów postępowania wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądono do dnia zapłaty, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych w zakresie cofniętego żądania pozwu.

Ponadto wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych łącznie zwrotu kosztów procesu.

Pozwani podkreślili, że doszło do umorzenia roszczenia o zwrot kapitału w całości na skutek potrącenia oraz zapłaty dokonanych przez pozwanych jeszcze przed wniesieniem pozwu przez bank, także w zakresie kwestionowanych przez bank skapitalizowanych odsetek.

Żądanie dokonania przez Sąd waloryzacji i zasądzenia zapłaty wartości wzbogacenia/waloryzacji (odsetkowego świadczenia w postaci kwoty wynikającej z istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza), jest bezpodstawne zarówno co do zasady jak i wysokości. Powódka nie wykazała i nie udowodniła zarówno podstawy jak i wysokości żądania dokonania waloryzacji i zapłaty wartości wzbogacenia/waloryzacji.

Po modyfikacjach żądań strona powodowa domagała się ostatecznie:

- zasądzenia kwoty 2680,36 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 listopada 2022 r.
- zmiany wysokości świadczenia na podstawie art. 358¹ § 3 kc
- zasądzenia kwoty 171236,73 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia odpisu pozwu stronie pozwanej - tytułem dodatkowego świadczenia wynikającego z waloryzacji wypłaconego kapitału.

Ostatecznie strony podtrzymały dotychczasowe żądania, twierdzenia i zarzuty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

G. G. i A. G. w dniu 8 listopada 2005 r. zawarli z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF.

Bank udzielił powodom kredytu w kwocie 250.000,00 zł waloryzowanego CHF, z przeznaczeniem na finansowanie przedpłat na poczet budowy i zakupu od Inwestora Zastępczego lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w K., przy ul. (...) budynek nr (...) (228.036,69 zł), sfinansowanie prac wykończeniowych przedmiotowego lokalu (16.963,31 zł) i sfinansowanie opłat okołokredytowych (5.000,00 zł). (§ 1 ust. 1 – 3).

Umowa stanowi, m.in., że:

- okres kredytowania wynosi 360 miesięcy, tj. od dnia 8 listopada 2005 roku do dnia 10 listopada 2035 roku (§ 1 ust. 4);
- wariant spłaty kredytu to równe raty kapitałowo – odsetkowe, spłacane do 10-ego dnia każdego miesiąca (§ 1 ust. 5 i 6);
- prowizja tytułem ubezpieczenia spłaty kredytu w (...) S.A. i (...) S.A. 0,20% kwoty kredytu tj. 500,00 zł (§1 ust.7A)
- na zabezpieczenie umowy kredytu ustanowiono m.in. hipotekę kaucyjną do kwoty 375.000,00 zł na nabywanej nieruchomości, przelew na rzecz mBanku praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości obciążonej hipoteką, weksel własny in blanco z wystawienia kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. i tym samym opłacenie składki ubezpieczeniowej za 60-miesięczny okres ubezpieczenia w wysokości 3,50% różnicy pomiędzy wkładem własnym kredytobiorcy a wkładem wniesionym faktycznie przez kredytobiorcę tj. 1.750,00 zł, (§ 3 ust. 1-4);
- wypłata kredytu miała nastąpić w sześciu transzach na wskazane w umowie rachunki bankowe w przyjętych terminach i wysokościach (§5 ust.1);
- spłata kredytu miała następować na podstawie nieodwołalnego w trakcie trwania umowy zlecenia dokonywania przelewu ze wskazanego w umowie rachunku (§ 6);
- mBank Udziela kredytobiorcy na jego wniosek kredytu hipotecznego przeznaczonego na cel określony w §1 ust.1 zwanego dalej kredytem, w kwocie określonej w §1 ust.2, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg. tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota kredytu wyrażona w CHF jest określana na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu/transzy kredytu (§7 ust.1);
- kredyt jest oprocentowany wg zmiennej stopy procentowej, która w dniu wydania decyzji kredytowej przez mBank ustalona jest w wysokości określonej w § 1 ust. 8 (§ 11 ust. 1);
- kredyt będzie spłacany w miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat, który sporządzony jest w walucie frank szwajcarski (§ 12 ust. 1 i 2);
- raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50 (§ 12 ust. 5);
- kredytobiorca ma uprawnienie do dokonania wcześniejszej spłaty całości lub części kredytu, za co mBank nie pobierał prowizji (§ 14 ust.1-2);
- integralną część umowy stanowił Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach „mPlanów” (§ 28).

Zgodnie z §24 ust 2 Regulaminu wysokość każdej raty odsetkowej lub kapitałowo-odsetkowej kredytu/pożyczki hipotecznej waloryzowanego kursem waluty obcej określona jest w tej walucie, natomiast jej spłata dokonywana jest w złotych po uprzednim jej przeliczeniu wg. kursu sprzedaży danej waluty obcej, określonym w tabeli kursowej (...) S.A. na dzień spłaty.

Natomiast w § 24 ust. 3 wskazano, że wysokość rat odsetkowych lub kapitałowo-odsetkowych kredytu/pożyczki hipotecznej waloryzowanej wyrażona w złotych ulega comiesięcznej modyfikacji w zależności od kursu sprzedaży waluty obcej, wg. tabeli kursowej (...) Banku S.A. na dzień spłaty.

Jednocześnie jak wynika z §32 ust. 3 w przypadku kredytów/pożyczek hipotecznych złotych waloryzowanych kursem waluty obcej (...) wystawiony jest w złotych, po przeliczeniu wierzytelności mBanku na dzień sporządzenia tytułu egzekucyjnego wg. średniego kursu danej waluty obcej w tym dniu, wg. tabeli kursowej (...) Banku S.A.

Dowód: umowa nr (...) z dnia 8 listopada 2005 r., k. 54-58, regulamin udzielania kredytów, k. 59-64

Aneksem nr (...) z dnia 7 marca 2007 r. strony doprecyzowały położenie nabywanej nieruchomości jako lokal mieszkalny nr (...) położony w K. przy ul. (...).

Następnie aneksem z dnia 11 maja 2011 r. strony dokonały zmiany warunków kredytu w zakresie m.in. oprocentowania, marży kredytu.

Aneksem z dnia 31 stycznia 2015 r. strony zapewniły kredytobiorcom możliwość zmiany waluty spłaty kredytu na walutę indeksacji

Dowód: aneks nr (...) z dn. 7.03.2007 r., k. 72, aneks z dnia 11 maja 2011 r., k. 73, aneks z 31.01.2015 r., k., 74-75

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydział Cywilny z dnia 22 marca 2022 r. sygn. akt I ACa 654/21 na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 czerwca 2021 r. sygn. kat I C 268/20 zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustalono, że umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF zawarta 8 listopada 2005 r. pomiędzy G. G. i A. G. a (...) BANK S.A. z siedzibą w W. jest nieważna i zasądzono od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz G. G. i A. G. kwoty 144.487,1 zł i 27.492,10 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 maja 2021 r. do dnia zapłaty i ustala, że pozwany ponosi koszty procesu pozostawiając ich szczegółowe wyliczanie referendarzowi sądowemu. W pozostałym zakresie apelację G. G. i A. G. oddalono i zasądzono od (...) S.A. z siedzibą w W. na ich rzecz kwotę 9.100,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Następnie postanowieniem z dnia 1 lipca 2022 r. referendarz S. w Sądzie Okręgowym w Warszawie w sprawie o sygn. akt I C 268/20 zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz G. G. i A. G. kwotę 1.000,00 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 10.817,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za I instancję.

Dowód: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydziału Cywilnego z dnia 22 marca 2022 r. sygn. akt I ACa 654/21 z uzasadnieniem, k. 83v-94,

G. G. i A. G. na rozprawie w dniu 14 maja 2021 r. toczącej się przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie pod sygn. I C 268/20 jednoznacznie potwierdzili swoją świadomość skutków upadku umowy w całości wyrażając gotowość rozliczenia z bankiem.

Dowód: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydziału Cywilnego z dnia 22 marca 2022 r. sygn. akt I ACa 654/21 z uzasadnieniem, k. 83v-94

(...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 28 września 2022 r. skierował do pozwanych wezwania do spełnienia świadczenia w których żądał zapłaty na jego rzecz kwoty 358.228,21 zł w terminie 1 miesiąca od dnia doręczenia wezwania.

Wezwanie doręczono pozwany 10 października 2022 r.

Dowód: wezwania do spełnienia świadczenia z załącznikami, k. 37-51, potwierdzenie odbioru, k. 52-53.

W piśmie z dnia 1 lipca 2021 r. pozwani wezwali stronę powodową do zapłaty w terminie 3 dni od daty otrzymania wezwania m.in. kwoty 3062,25 zł tytułem ubezpieczenia niskiego wkładu własnego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Wskazane wezwanie doręczone zostało stronie powodowej w dniu 16 lipca 2021 r., zgodnie z wezwaniem świadczenie stawało się wymagalne w dniu **19 lipca 2021 r.**

Pozwani pismem z dnia 30 września 2021 r. wezwali stronę powodową do zapłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania kwoty 3134,96 CHF tytułem należności uiszczonych przez pozwanych na rzecz (...) S.A. na podstawie

nieważnej umowy kredytu – od dnia 10 grudnia 2020 r. do dnia 12 lipca 2021 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Wskazane wezwanie doręczone zostało stronie powodowej w dniu 4 października 2021 r., zgodnie z wezwaniem świadczenie stawało się wymagalne w dniu **11 października 2021 r.**

W piśmie z dnia 16 maja 2022 r. pozwani wezwali stronę powodową do zapłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania m.in.:

- kwoty 3134,96 CHF tytułem należności uiszczonych przez pozwanych na rzecz (...) S.A. na podstawie nieważnej umowy kredytu – od dnia 10 sierpnia 2021 r. do dnia 10 marca 2022 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

- kwoty 1750 zł uiszczonej tytułem prowizji za uruchomienie kredytu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

Wskazane wezwanie doręczone zostało stronie powodowej w dniu 23 maja 2022 r., zgodnie z wezwaniem świadczenie stawało się wymagalne w dniu **30 maja 2022 r.**

W piśmie z dnia 25 października 2022 r. pozwani złożyli stronie powodowej oświadczenie o potrąceniu należności – m.in. powyższych kwot oraz odsetek naliczonych od tych kwot:

- 313,85 CHF - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 12 października 2021 r. do dnia 25 października 2022 r.

- 151,35 CHF - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r.

- 346,21 zł - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3062,25 zł od dnia 20 lipca 2021 r. do dnia 25 października 2022 r.

- 84,49 zł – jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 1750 zł od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 158, dowód doręczenia – k. 159, wezwanie do zapłaty – k. 160, dowód doręczenia – k. 161v, wezwanie do zapłaty – k. 162, dowód doręczenia – k. 163.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, wskazanych powyżej, których autentyczność i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była przedmiotem zarzutów stron.

Sąd nie czynił ustaleń na podstawie pozostałych dokumentów przedłożonych w sprawie, ich wartość dowodowa w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy była bowiem znikoma, w szczególności dokumenty te nie odnosiły się do okoliczności faktycznych istotnych z punktu widzenia niniejszego postępowania. Dla ustalenia stanu faktycznego, istotnego z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, dokumenty te nie miały większego znaczenia.

Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2024 r. tut. Sąd pominął dowód z opinii biegłego zawartego w pozwie na zasadzie art. 235 (2) §1 pkt 2 i 5 k.p.c. Pomijając wskazane dowody Sąd miał na względzie zebraną w sprawie dokumentację. Powołanie biegłego nie przyczyniłoby się do ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w szczególności nie budziły wątpliwości wysokość wypłaconej i spłaconej kwoty, co wynikało z m.in. z przedłożonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydziału Cywilnego z dnia 22 marca 2022 r. sygn. akt I ACa 654/21 z uzasadnieniem. W kontekście uznanego ostatecznie za zasadne twierdzenia, że umowa kredytu jest nieważna, w odniesieniu do bezsporności wskazanych okoliczności oraz w kontekście powołanych poniżej argumentów przemawiających w ocenie Sądu przeciwko dopuszczalności żądania waloryzacji kwoty kredytu,

prorowadzenie dowodu z opinii biegłego zmierzalo by wyłącznie do przedłużenia postępowania, nie było potrzebne w celu ustalenia istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia, okoliczności faktycznych.

Po przeprowadzeniu wnioskowanych dowodów strony nie składały dalszych wniosków dowodowych (k. 236v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawę faktyczną żądania strony powodowej stanowiło twierdzenie, że w związku z uznaniem za nieważną umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF zawartej 8 listopada 2005 r. pomiędzy G. G. i A. G. a (...) BANK S.A. z siedzibą w W. stronie powodowej przysługuje roszczenie o zwrot wypłaconego kapitału kredytu oraz wynagrodzenie za korzystanie z udzielonego pozwanemu kapitału, ewentualnie – roszczenie o zwaloryzowanie kwoty kapitału – w oparciu o wartość inflacji.

Ostatecznie, po modyfikacji i częściowym cofnięciu pozwu – strona powodowa domagała się:

- zasądzenia kwoty 2680,36 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 listopada 2022 r.
- zmiany wysokości świadczenia na podstawie art. 358¹ § 3 kc
- zasądzenia kwoty 168556,37 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia odpisu pozwu stronie pozwanej - tytułem dodatkowego świadczenia wynikającego z waloryzacji wypłaconego kapitału.

Żądanie zasądzenia kwoty 2680,36 zł wynikało z uznania przez stronę powodową skuteczności zapłaty przez pozwanych kwoty 203374,86 zł oraz oświadczenia pozwanych o potrąceniu kwot przedstawionych do potrącenia przez pozwanych, **z wyjątkiem** kwot:

- 313,85 CHF - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 12 października 2021 r. do dnia 25 października 2022 r.
- 151,35 CHF - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r.
- 346,21 zł - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3062,25 zł od dnia 20 lipca 2021 r. do dnia 25 października 2022 r.
- 84,49 zł – jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 1750 zł od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r.

Kwestia nieważności umowy kredytu.

Poza sporem w niniejszej sprawie była okoliczność, że umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF zawarta 8 listopada 2005 r. pomiędzy G. G. i A. G. a (...) BANK S.A. z siedzibą w W. jest nieważna. Wskazane ustalenie wynika w sposób jednoznaczny z wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 marca 2022 r. sygn. akt I ACa 654/21, w którym Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 czerwca 2021 r. sygn. kat I C 268/20 i ustalił, że, że umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF zawarta 8 listopada 2005 r. pomiędzy G. G. i A. G. a (...) BANK S.A. z siedzibą w W. jest nieważna.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W kontekście powołanych ustaleń Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz rozważań prawnych tego Sądu w odniesieniu do przedmiotu toczącego się przed nim postępowania odnośnie zasądzenia kwoty pieniężnej, opartej na twierdzeniu o nieważności umowy oraz w kontekście powołanego przepisu Kodeksu postępowania cywilnego, Sąd orzekający w niniejszej sprawie przyjął, że jest związany powołanymi okolicznościami stanowiącymi podstawę

prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydział Cywilny z dnia 22 marca 2022 r. sygn. akt I ACa 654/21. Żadna ze stron ostatecznie w niniejszym procesie nie twierdziła także, że umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF zawarta 8 listopada 2005 r. jest ważna, sformułowane przez stronę powodową roszczenia oraz sformułowane przez pozwanego zarzuty zakładały nieważność wskazanej umowy i bezpośrednio na niej się opierały. Nie ma zatem potrzeby przytaczania szerszej argumentacji przemawiającej za przyjęciem nieważności umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „mPlan” waloryzowany kursem CHF zawarta 8 listopada 2005 r., w razie konieczności przywołania argumentów za tym przemawiających, wystarczające jest sięgnięcie do uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 marca 2022 r. sygn. akt I ACa 654/21 (k. 84v - 94), którego argumenty Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela w całości.

Kwestia zasadności dochodzenia zwrotu wypłaconego kapitału.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanych – ostatecznie kwoty 2680,36 zł tytułem zwrotu kapitału, która to część nie została umorzona w drodze przedstawionych przez pozwanych do potrącenia kwot:

- 313,85 CHF - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 12 października 2021 r. do dnia 25 października 2022 r.

- 151,35 CHF - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r.

- 346,21 zł - jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3062,25 zł od dnia 20 lipca 2021 r. do dnia 25 października 2022 r.

- 84,49 zł – jako odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 1750 zł od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r.

W ocenie Sądu pozwani umorzyli roszczenie strony powodowej o zwrot wypłaconego im kapitału poprzez przedstawienie do potrącenia kwot objętych pismem z 25 października 2022 r. (k. 164) oraz zapłatę kwoty 203374,86 zł (k. 166).

Sporne kwoty – wskazane powyżej, stanowią odsetki za opóźnienie od kwot bezspornie należnych pozwanym.

Kwota 313,85 CHF stanowi odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 12 października 2021 r. do dnia 25 października 2022 r. Do uiszczenia kwoty 3134,96 CHF pozwani wezwali stronę powodową pismem z dnia 30 września 2021 r. - w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wskazane wezwanie doręczone zostało stronie powodowej w dniu 4 października 2021 r., zgodnie z wezwaniem świadczenie stawało się wymagalne w dniu 11 października 2021 r., strona powodowa popadała zatem w opóźnienie w dniu 12 października 2021 r.

Kwota 151,35 CHF stanowi odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3134,96 CHF od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r. Do uiszczenia kwoty 3134,96 CHF pozwani wezwali stronę powodową pismem z dnia 16 maja 2022 r. - w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wskazane wezwanie doręczone zostało stronie powodowej w dniu 23 maja 2022 r., zgodnie z wezwaniem świadczenie stawało się wymagalne w dniu 30 maja 2022 r., strona powodowa popadała zatem w opóźnienie w dniu 31 maja 2022 r.

Kwota 346,21 zł stanowi odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 3062,25 zł od dnia 20 lipca 2021 r. do dnia 25 października 2022 r. Do uiszczenia kwoty 3062,25 zł pozwani wezwali stronę powodową pismem z dnia 1 lipca 2021 r. - w terminie 3 dni od daty otrzymania wezwania. Wskazane wezwanie doręczone zostało stronie powodowej w dniu 16 lipca 2021 r., zgodnie z wezwaniem świadczenie stawało się wymagalne w dniu 19 lipca 2021 r., strona powodowa popadała zatem w opóźnienie w dniu 20 lipca 2021 r.

Kwota 84,49 zł stanowi odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od kwoty 1750 zł od dnia 31 maja 2022 r. do dnia 25 października 2022 r. Do uiszczenia kwoty 1750 zł pozwani wezwali stronę powodową pismem z dnia 16 maja 2022

r. - w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wskazane wezwanie doręczone zostało stronie powodowej w dniu 23 maja 2022 r., zgodnie z wezwaniem świadczenie stawało się wymagalne w dniu 30 maja 2022 r., strona powodowa popadała zatem w opóźnienie w dniu 31 maja 2022 r.

Pozwani złożyli stronie powodowej oświadczenie o potrąceniu w dniu 25 października 2022 r., na tę datę obliczyli wskazane odsetki. Wymagalność roszczenia strony powodowej wobec pozwanych – odnośnie spełnienia świadczenia w postaci zwrotu wypłaconego kapitału następowała w dniu 11 listopada 2022 r. (wezwanie do zapłaty doręczone pozwany dnia 10 października 2022 r., wskazany termin zapłaty – 1 miesiąc – k. 37-53). W doktrynie prawa cywilnego dominuje pogląd, podzielany przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że potrącenie może zostać dokonane nie tylko wtedy, gdy cechą wymagalności mają oba przeciwstawne roszczenia, ale również wtedy, gdy dotyczy ona tylko roszczenia przedstawionego do potrącenia (w tym przypadku – wymagalność roszczenia pozwanych) – tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygn. akt V CSK 242/13 (pomimo treści art. 498 k.c. wymagającego do potrącenia, aby wymagalne były obie potrącane ze sobą wierzytelności, wystarczy, aby wymagalna była wierzytelność potrącającego. Brak wymagalności wierzytelności wzajemnej nie jest przeszkodą do potrącenia wówczas, gdy potrącający, jako dłużnik, mógłby ją zaspokoić. Wskutek potrącenia, jak stanowi art. 498 § 2 k.c., obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej). Jednocześnie – odsetki ustawowe za opóźnienie stają się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia (i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy taki dzień).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie, wyrażone w wyroku z 8 marca 2017 r., sygn. I ACa 1573/16, zgodnie z którym artykuł 499 k.c. stanowiąc, że oświadczenie o potrąceniu ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe, umożliwia objęcie dokonywanym potrąceniem także odsetek za opóźnienie od kwoty wierzytelności wymagalnej wcześniej liczonych od dnia następującego po dniu jej wymagalności do dnia, kiedy wymagalna stała się druga wierzytelność. Wyliczenie odsetek za ten okres byłoby konieczne, gdyby również wierzytelność z tego tytułu została objęta oświadczeniem o potrąceniu względnie, gdyby potrącenia dokonywał wierzyciel, którego wierzytelność stała się wymagalna później, a ten, którego wierzytelność była wymagalna wcześniej powoływałyby się na zaliczenie potrącanej kwoty w pierwszej kolejności na należne odsetki (art. 451 § 1 zd. 2 k.c.).

W ocenie Sądu nie ma zatem podstaw do kwestionowania możliwości przedstawienia do potrącenia przez pozwanych należności z tytułu odsetek za opóźnienie od świadczeń, które należały się pozwany bezspornie i które postawione zostały w stan wymagalności z datą wcześniejszą (dane wskazane powyżej).

Obliczenie przez pozwanych wysokości odsetek ustawowych, stanowiących podstawę do przedstawienia roszczenia do potrącenia, było prawidłowe.

Bezspornym było także, że przeliczenie kwoty 313,85 CHF oraz kwoty 151,35 CHF winno nastąpić po kursie przedstawienia tych należności do potrącenia, tj. po kursie z dnia 25 października 2022 r. (4,8359 zł). Zastosowanie wskazanego kursu do przeliczenia łącznej kwoty 465,20 CHF dawało w wyniku kwotę 2249,66 zł, ta suma – wraz z kwotami 346,21 zł i 84,49 zł – dawała łącznie kwotę 2680,36 zł. Ta kwota odpowiada zaś wysokości dochodzonej przez stronę powodową – ostatecznie – części kapitału. W świetle powyższych wywodów stronie powodowej nie należy się żadna kwota z tytułu zwrotu kapitału kredytu, roszczenie strony powodowej zostało bowiem umorzone w całości na skutek skutecznego przedstawienia przez pozwanych ich wierzytelności do potrącenia oraz – w pozostałym zakresie – spełnienia świadczenia przez pozwanych.

Zgodnie z art. 203¹ § 2 k.p.c. pozwany może podnieść zarzut potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna. Pozwani zachowali wskazany termin, podnieśli właściwy zarzut w odpowiedzi na pozew. Wysokość i fakt istnienia wierzytelności pozwanych były w zasadniczej części niesporne, w pozostałym zakresie omówione zostały powyżej.

Kwestia zasadności żądania zasądzenia wynagrodzenia za korzystanie z przekazanego pozwanemu kapitału kredytu.

Pierwotnie strona powodowa domagała się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 108228,20 zł (z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) jako wynagrodzenia za korzystanie z kapitału przyjmując, że pozwani uzyskali od strony pozwanej świadczenie, które umożliwiło realizację jego celów, zwrot nominalnej wartości świadczenia nie przywraca równowagi ekonomicznej stron, pozwani są bowiem wzbogacony zważywszy na zerowy koszt korzystania z kapitału w czasie. Podstawa żądania wskazana została przez Bank w art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c.

Ostatecznie strona powodowa cofnęła pozew w odniesieniu do opisanego żądania, postępowanie w tym przedmiocie zostało prawomocnie umorzone, bezprzedmiotowym jest tym samym analizowanie zasadności wskazanego roszczenia.

Kwestia zasadności żądania waloryzacji kapitału wypłaconego pozwanemu na podstawie nieważnej umowy kredytu.

Strona powodowa sformułowała także żądanie (pierwotnie jako ewentualne, ostatecznie – główne) dokonania waloryzacji kwoty 250.000 określanej przez pozwaną jako kwota wypłaconego pozwanemu kapitału, wskazując na dopuszczalność takiego zabiegu w oparciu o poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy. Wysokość waloryzacji wyraża się, w ocenie strony powodowej, kwotą 171.236,73 zł. zł i oparta jest na wskaźniku inflacji. Podstawę żądania ewentualnego o dokonanie waloryzacji stanowi przepis art. 358¹ § 3 k.c.

Zgodnie z art. 358¹ § 3 i 4 k.c. w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie (§ 3). Z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa (§ 4).

Także wskazane roszczenie, w ocenie Sądu, nie zasługuje na uwzględnienie. Stoi temu na przeszkodzie po pierwsze już samo brzmienie powołanego przepisu. Z żądaniem waloryzacji świadczenia występuje bowiem przedsiębiorca (strona powodowa – prowadząca działalność gospodarczą), świadczenie należne stronie powodowej pozostaje w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, wynika bowiem z nieważnej umowy kredytu, zawartej w ramach działalności gospodarczej strony powodowej. Sąd nie podziela w tym zakresie poglądów wyrażonych w wyroku Sadu Najwyższego z dnia 30 września 2009 r., sygn. V CSK 33/09 oraz z dnia 23 sierpnia 2012 r., sygn. II CSK 31/12, zgodnie z którymi obowiązek zwrotu wypłaconego kapitału, wynikający z nieważności umowy kredytu, pozostaje w związku z nieważnością tej umowy a nie w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa. W ocenie Sądu z brzmienia przepisu art. 358¹ § 3 kc „świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa” wynika, że nie jest istotna podstawa prawna spełnienia świadczenia (zobowiązanie umowne, bezpodstawne wzbogacenie, delikt) lecz związek świadczenia należnego przedsiębiorcy z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Wskazany przepis nie rozróżnia – z omawianego punktu widzenia – świadczeń z uwagi na zdarzenia prawne, które stanowią ich źródło, lecz z punktu widzenia związku lub braku związku świadczenia z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

Bank, zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 2022 poz. 2324 t.j.), jest osobą prawną utworzoną zgodnie z przepisami ustaw, działającą na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym. Z kolei w myśl art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy, do czynności bankowych zalicza się m.in. udzielanie kredytów. Co więcej tego rodzaju czynności należą do najbardziej typowych czynności bankowych. Roszczenia powstałe w następstwie nieważności umowy kredytu, a więc czynności bankowej muszą być uznane za pozostające w związku z działalnością gospodarczą banku (prowadzeniem przedsiębiorstwa), ponieważ bez dokonania czynności, które okazały się nieważnymi, należących do istoty działalności banku w ogóle by nie powstały.

Sąd nie znajduje podstaw do twierdzenia, że świadczenie dochodzone przez bank, tj. żądanie zwrotu kapitału kredytu, wypłaconego pozwanemu przez bank na podstawie umowy kredytu (następnie uznanej za nieważną), kosztem kapitału banku, w celu uzyskania prowizji, odsetek kapitałowych i ewentualnie innych świadczeń związanych z udzieleniem kredytu, nie ma związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa banku. Zgodnie z art. 43¹ k.c. przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Stosownie do art. 55¹ k.c., przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej. Obejmuje ono w szczególności wierzytelności (p. 4). Strona powodowa niewątpliwie jest przedsiębiorcą – prowadzi we własnym imieniu działalność gospodarczą - zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły (art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców), niewątpliwie także strona powodowa dysponuje przedsiębiorstwem umożliwiającym prowadzenie wskazanej działalności, w którego skład wchodzi m.in. wierzytelności dochodzone w niniejszej sprawie. Wskazane w sprawie wierzytelność – o zwrot wypłaconego kapitału – pozostaje w związku z prowadzeniem przez stronę powodową przedsiębiorstwa, w oparciu o takie też założenie wierzytelność ta została nabyta od poprzednika prawnego strony powodowej – Bankiem (...) S.A. w drodze przekształceń spółek i sukcesji uniwersalnej.

Warto także zauważyć, że wspomniany przepis w art. 358¹ § 4 k.c. nie wspomina o ścisłym związku świadczenia z prowadzeniem przedsiębiorstwa, co oznacza, że wystarczy tutaj zwykłe powiązanie, choćby pośrednie, a takie z pewnością w omawianym przypadku występuje. Dodać wypada, że gdyby przyjąć, że dochodzenie roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia) nie pozostaje w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa przez bank, należałoby uznać, że bank prowadzi obok działalności bankowej także działalność innego rodzaju – pozbawioną zawodowego, zarobkowego charakteru - co jest nie do zaakceptowania, jeżeli uwzględni się wysokie wymagania co do zasad prowadzenia działalności bankowej, zwłaszcza w zakresie profesjonalizmu.

Powyższą wykładnię art. 358¹ kc podzielił także Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 14 grudnia 2017 r. (I A Ca 447/17), zgodnie z tezą którego: „waloryzacji nie mogą żądać ci przedsiębiorcy, wierzyciele lub dłużnicy, którzy prowadzą przedsiębiorstwo w znaczeniu przedmiotowym, gdy świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Powodowy bank jako przedsiębiorca nie może zatem domagać się waloryzacji sądowej udzielonego przez siebie w ramach swej działalności kredytu”.

Analogiczne argumenty przedstawione zostały w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 sierpnia 2008 r. V A Ca 283/08. Sąd Apelacyjny wskazał, że nie można zgodzić się z twierdzeniem apelacji by zakaz waloryzacji świadczenia pieniężnego na rzecz strony prowadzącej przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa odnieść należało wyłącznie do świadczeń umownych i by hipotezą tego przepisu nie były objęte świadczenia wynikające z umowy nieważnej. Należy tu zważyć, iż zakres dopuszczalnej waloryzacji określa art. 358¹ § 3 k.c., a z uregulowania tego przepisu wynika, że sądowa waloryzacja odnosi się do wszelkich zobowiązań, bez względu na źródło ich powstania. Mogą to być zatem zobowiązania do świadczenia pieniężnego powstałe zarówno z umów jak i z innych zdarzeń. Stąd też dopuszcza się możliwość waloryzacji także świadczenia pieniężnego podlegającego zwrotowi z nieważnej umowy. Nie ma racjonalnego powodu do przeprowadzenia zwięzającej interpretacji art. 358¹ § 4 k.c. i przyjęcia, iż zakaz waloryzacji w odniesieniu do stron prowadzących przedsiębiorstwo nie dotyczy innych świadczeń pieniężnych jak tylko tych, których źródłem jest umowa. Tym bardziej, iż przepis ten jedynie wskazuje, iż z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa, a wobec tego zakaz ten nie może być odnoszony do innego zakresu waloryzacji niż ten dopuszczony przepisem art. 358¹ § 3 k.c. skoro wprowadza jedynie kryterium podmiotowe, a nie przedmiotowe, wyłączenia możliwości żądania waloryzacji. Świadczenie pieniężne należne powodce aczkolwiek wynika z nieważnej umowy, to jednak uznać należy za pozostające w związku z prowadzeniem przez nią przedsiębiorstwa gdyż wystarczające jest tu to by świadczenie pozostawało w jakimkolwiek związku z

prowadzeniem przedsiębiorstwa. Nie ulega wątpliwości, iż sama umowa, która okazała się być czynnością nieważną, stanowiła przejaw działalności gospodarczej obu stron. Jeśli więc czynność taka podjęta została przez obie strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej to następnie zwrot świadczenia z takiej czynności, w konsekwencji ustalenia, iż jest ona nieważna uznac należy za pozostające w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa gdyż także to świadczenie (wierzytelność) wchodzi w skład przedsiębiorstwa - jako składnik niematerialny przedsiębiorstwa przeznaczony do realizacji zadań gospodarczych (art. 55¹ k.c.).

Po drugie – brak możliwości domagania się waloryzacji świadczenia należnego stronie powodowej wynika z powołanego powyżej wyroku TSUE z dnia 15 czerwca 2023 r. wydanego w sprawie C-520/21 (ECLI:EU:C:2023:478), w którym Trybunał wskazał, że „W kontekście uznania umowy kredytu hipotecznego za nieważną w całości ze względu na to, że nie może ona dalej obowiązywać po usunięciu z niej nieuczciwych warunków, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty” (pkt 85 sentencji).

Wydanie wskazanego wyroku nastąpiło na skutek pytania prejudycjalnego Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie: „Czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 [dyrektywy 93/13], a także zasady skuteczności, pewności prawa i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej przepisów krajowych, zgodnie z którą w przypadku uznania, że umowa kredytu zawarta przez bank i konsumenta jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, strony oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy (bank – kapitału kredytu, konsument – rat, opłat, prowizji i składek ubezpieczeniowych) oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, mogą domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w tym należności (w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub **waloryzacji świadczenia**) z tytułu tego, że:

1. spełniający świadczenie pieniężne został czasowo pozbawiony możliwości korzystania ze swoich pieniędzy, przez co utracił możliwość zainwestowania ich i osiągnięcia dzięki temu korzyści,
2. spełniający świadczenie pieniężne poniósł koszty obsługi umowy kredytu i przekazania pieniędzy drugiej stronie,
3. otrzymujący świadczenie pieniężne odniósł korzyść polegającą na tym, że mógł czasowo korzystać z cudzych pieniędzy, w tym mógł je zainwestować i dzięki temu uzyskać korzyści,
4. otrzymujący świadczenie pieniężne czasowo miał możliwość korzystania z cudzych pieniędzy nieodpłatnie, co byłoby niemożliwe w warunkach rynkowych,
5. wartość nabywcza pieniędzy spadła na skutek upływu czasu, co oznacza realną stratę dla spełniającego świadczenie pieniężne,
6. czasowe udostępnienie pieniędzy do korzystania może zostać potraktowane jako spełnienie usługi, za którą spełniający świadczenie pieniężne nie otrzymał wynagrodzenia”.

Odpowiadając na wskazane pytanie prawne TSUE wykluczył możliwość żądania przez instytucję kredytową od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty – zatem wykluczył także, w świetle zadanego pytania prejudycjalnego – możliwość zastosowania waloryzacji świadczenia.

Skoro zatem na tak zadane pytanie, w którego treści pytający Sąd zawarł wszelkie możliwe poza zwrotem kapitału świadczenia, bez względu na ich nazwę i konstrukcję Trybunał odpowiedział negatywnie, żądanie Banku sformułowane w niniejszej sprawie, a sprowadzające się do dochodzenia ukształtowania świadczenia

poprzez zmianę jego wysokości, musi zostać ocenione jako niezasadne. Analizując powyższe judykaty TSUE oraz obowiązujące przepisy prawa Sąd uznał, że w polskim porządku prawnym brak jest tego rodzaju rozwiązań prawnych, które zezwalałyby na przyznanie przedsiębiorcy dalszych, poza zwrotem wypłaconego kapitału, świadczeń. Podstawy prawne wskazane przez powodowy Bank na uzasadnienie zgłaszanych żądań nie spełniają warunków wyznaczonych linią orzecniczą Trybunału. Ochrona konsumentów zagwarantowana dyrektywą 93/13 nie kończy się wraz z unieważnieniem umowy, albowiem w wypadku unieważnienia umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na nieuczciwy charakter jednego z jej warunków do państw członkowskich należy uregulowanie, w drodze ich prawa krajowego, skutków tego unieważnienia, z poszanowaniem ochrony przyznanej konsumentowi przez tę dyrektywę, w szczególności poprzez zagwarantowanie przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument ten znajdowałby się w braku takiego nieuczciwego warunku (wyrok TSUE z dnia 16 marca 2023 r., w sprawie C - 6/22, ECLI:EU:C:2023:216, pkt 33).

Po trzecie – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej potwierdził wskazaną wykładnię w postanowieniu z dnia 12 stycznia 2024 r. (C-488/23) zauważając, że artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania za nieważną w całości umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję kredytową, a to ze względu na to, że umowa ta zawierała nieuczciwe warunki, bez których nie mogła dalej obowiązywać, przepisy te stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa państwa członkowskiego, zgodnie z którą instytucja ta ma prawo żądać od tego konsumenta, poza zwrotem kwot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty, rekompensaty polegającej na sądowej waloryzacji świadczenia wypłaconego kapitału w przypadku istotnej zmiany siły nabywczej danego pieniądza po wypłaceniu tego kapitału rzezonemu konsumentowi. Analogiczne stanowisko TSUE zajął w postanowieniu z dnia 11 grudnia 2023 r., C-756/22.

Powołane orzeczenia stanowią konsekwencję stanowiska zajętego w wyroku TSUE z dnia 15 czerwca 2023 r., C-520/21, zgodnie z którym wykładnia prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania [wspomnianej] umowy, a tym samym otrzymania wynagrodzenia za korzystanie z tego kapitału przez konsumenta, przyczyniłaby się do wyeliminowania odstrasżającego skutku wywieranego na przedsiębiorców poprzez uznanie [tej samej] umowy za nieważną. W konsekwencji w kontekście uznania umowy kredytu hipotecznego za nieważną w całości ze względu na to, że nie może ona dalej obowiązywać po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków, dyrektywa 93/13 stoi na przeszkodzie wykładni prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty”

Po czwarte w końcu – dopuszczenie możliwości waloryzowania świadczenia banku, wypłaconego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, prowadziłoby do powrotu do dopuszczalności klauzul waloryzacyjnych, zamieszczonych pierwotnie w umowie kredytu, m.in. z uwagi na zamieszczenie których umowa kredytu uznana została za nieważną. Stanowiłoby to swego rodzaju reanimację tych klauzul, zatem powrót do pierwotnej treści stosunku prawnego, w sposób oczywisty zaprzeczałoby celowi dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, zgodnie z którym przedsiębiorcy winni być odstrasżani i zniechęceni do wprowadzania klauzul niedozwolonych do umów. Dopuszczenie stosowania waloryzacji świadczenia – w miejsce zakwestionowanych umownych klauzul waloryzacyjnych skutkowałoby tym, że przedsiębiorca stosujący klauzule abuzywne osiągnąłby ten sam skutek, który zamierzał osiągnąć w oparciu o te klauzule, to zaś byłoby niewytłumaczalne z punktu widzenia wcześniejszego uznania umowy za nieważne właśnie z powodu tego rodzaju klauzul. Jednoczesne kwestionowanie waloryzacji umownej i stosowanie waloryzacji sądowej jest nie do obrony z punktu widzenia argumentacji przedstawionej powyżej.

Mając na względzie przedstawione argumenty Sąd doszedł do wniosku, że brak jest podstaw prawnych do uwzględnienia żądania strony powodowej zasądzenia wynagrodzenia za korzystanie z przekazanego przez bank

pozwanemu kapitału kredytu oraz żądania dokonania waloryzacji kapitału wypłaconego pozwanemu na podstawie nieważnej umowy kredytu. W związku z powyższym powództwo w tej części podlegało oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w p. I. sentencji wyroku.

Koszty procesu.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zasądzając od powodowego Banku na rzecz pozwanych kwoty 10.817 zł. Strona powodowa przegrała sprawę w całości, zatem obciążała ją obowiązek zwrotu kosztów procesu poniesionych przez pozwanego. Na wysokość kosztów procesu złożyła się opłata skarbową od pełnomocnictw w wysokości 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych w osobie adwokata w wysokości 10.800 zł. Zostało ono ustalone na podstawie § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2023.1935 t.j. z dnia 2023.09.20). Ponadto stosownie do art. 98 § 1¹ k.p.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie, za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

W odniesieniu do części żądania, co do której to kwoty pozew został cofnięty Sąd przyjął, że także w tej części pozwany wygrał proces i pozwanemu należy zwrot kosztów procesu. Wprawdzie cofnięcie pozwu w tym zakresie uzasadnione było złożeniem przez pozwanych oświadczenia o potrąceniu, równoważnemu w skutkach spełnieniu świadczenia, to zaś mogłoby uzasadniać przyjęcie, że skoro pozwani spełnili świadczenie w toku procesu, winni być uznani za przegrywających proces w tym zakresie – to jednak okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniają takiego wniosku. Pozwani złożyli oświadczenie o potrąceniu oraz uiszcili brakującą kwotę niezwłocznie po doręczeniu im wezwania banku do zapłaty, w którym po raz pierwszy sformułowane zostały roszczenia strony powodowej o zwrot wypłaconego kapitału. Pozwani nie byli wcześniej wzywani do uiszczenia tej kwoty. Pozwani nie mieli obowiązku składania oświadczenia o potrąceniu na wcześniejszym etapie – tym bardziej, że w świetle art. 455 k.c. roszczenie strony powodowej o zwrot kapitału mogło być uznane za niewymagalne. Po doręczeniu wezwania do spełnienia świadczenia w omawianym zakresie, pozwani niezwłocznie złożyli oświadczenie o potrąceniu (równoważne w skutkach ze spełnieniem świadczenia) oraz faktycznie spełnili świadczenie – w celu zaspokojenia roszczenia banku przekraczającego wysokość wierzytelności pozwanych przedstawionej do potrącenia. W pełni uzasadnione jest zatem odpowiednie zastosowanie przepisu art. 101 kpc, zgodnie z którym zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. Pozwani przy pierwszej czynności uznali powództwo w omawianej części, za powód do wytoczenia sprawy nie może być uznane wcześniejsze kwestionowanie ważności umowy czy brak złożenia przez pozwanych wcześniej oświadczenia o potrąceniu. Oświadczenie takie mogła złożyć zarówno strona powodowa jak i pozwani, obarczanie odpowiedzialnością za niezłożenie oświadczenia o potrąceniu tylko pozwanych jest nieuprawnione. Także w omawianym zakresie należało przyjąć zatem, że pozwanym należy się zwrot kosztów procesu.

Na uwagę zasługuje także i ta okoliczność, że pozwani złożyli oświadczenie o potrąceniu w piśmie z 25 października 2022 r., strona powodowa ostatecznie i co do prawie całego świadczenia- nie kwestionowała skuteczności oświadczenia o potrąceniu i częściowej zapłaty, jednocześnie – wystąpiła z pozwem w dniu 29 grudnia 2022 r. tj. ponad 2 miesiąca po tym, jak otrzymała częściowe świadczenie pozwanych oraz oświadczenie o potrąceniu co do reszty wierzytelności. Takie działanie z całą pewnością nie mieści się w zakresie konieczności obrony praw strony powodowej, było z tego punktu widzenia całkowicie zbędne.

Brak było podstaw do zasądzania na rzecz pozwanych osobno kosztów co do roszczenia głównego oraz ewentualnych. Zasądzone koszty uwzględniają łączną wartość przedmiotu sporu, stronie należy się zwrot kosztów pełnomocnika za prowadzenie sprawy – nie zaś – od poszczególnych roszczeń zgłoszonych w sprawie. Sąd zasądził zatem jedno wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej za prowadzenie sprawy.

Mając powyższe na względzie, na zasadzie powołanych przepisów, należało orzec jak w sentencji wyroku z dnia 25 stycznia 2024 r.